

ПРЕДГОВОР	3
УВОД	5
1. ПРЕДМЕТ ИЗУЧАВАЊА ЕКОНОМИКЕ ПРЕДУЗЕЋА	5
2. ПОЈАМ И ЗАДАЦИ ЕКОНОМИКЕ ПРЕДУЗЕЋА	6
3. ЦИЉЕВИ ИЗУЧАВАЊА ЕКОНОМИКЕ ПРЕДУЗЕЋА	8
4. ЕКОНОМИКА ПРЕДУЗЕЋА И ДРУГЕ НАУЧНЕ ДИСЦИПИНЕ	9
5. МЕТОДЕ ИЗУЧАВАЊА ЕКОНОМИКЕ ПРЕДУЗЕЋА	11
6. РАЗВОЈ ЕКОНОМИКЕ ПРЕДУЗЕЋА	11
I ДЕО	
ПРЕДУЗЕЋЕ КАО ОСНОВНИ СУБЈЕКТ ПРИВРЕЂИВАЊА	15
1. РАЗВИЈНИ ПУТ ОРГАНИЗОВАЊА ПРЕДУЗЕЋА	15
2. ОБЕЛЕЖЈА ПРЕДУЗЕЋА	18
2.1 Правна обележја предузећа	21
2.2. Економска самосналност предузећа	22
3. ПОЛОЖАЈ ПРЕДУЗЕЋА У ПРИВРЕДНОМ СИСТЕМУ	23
4. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРЕДУЗЕЋА	25
5. ЧИНИОЦИ ПРЕДУЗЕЋА	26
6. ОБЛИЦИ ПРЕДУЗЕЋА	28
6.1. Друштва лица	31
6.2. Друштва кабијала	31
6.3. Друштвено предузеће	33
6.4. Јавно предузеће	34
6.5. Предузеће за забошљавање инвалида	34
7. ПРЕДУЗЕЋА ПРЕМА ФУНКЦИЈАМА У РЕПРОДУКЦИЈИ	34
7.1. Предузећа у индустриској и рударству	35
7.2. Предузећа у пољо привреди	36
7.3. Предузећа у шумарству	37
7.4. Предузећа у грађевинарству	38
7.5. Предузећа у саобраћају	38
7.6. Предузећа у Шрговини	38
7.7. Предузећа у угоститељству и шуризму	39
7.8. Предузећа у занатству и стамбено-комуналној делатности	40
7.9. Предузећа за финансијске и друге услуге	40
8. КРИТЕРИЈИ ВЕЛИЧИНЕ ПРЕДУЗЕЋА	40
9. ПОВЕЗИВАЊЕ ПРЕДУЗЕЋА	42
9.1. Повезана предузећа	42
9.2. Пословно удруживање	43
9.3. Привредне коморе	44
10. СТАТУСНЕ ПРОМЕНЕ И ПРЕСТАНАК РАДА ПРЕДУЗЕЋА	45
11. ОСНОВНЕ ТЕНДЕНЦИЈЕ СВОЈИНСКЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА	46
II ДЕО	
ПРИНЦИПИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА	53
1. УНУТРАШЊИ ФАКТОРИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА	53
2. СПОЉНИ ФАКТОРИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА	54
3. НАЧЕЛА ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА	55

4.	СТАНДАРДИЗАЦИЈА И ТИПИЗАЦИЈА У ПРЕДУЗЕЋИМА	57
5.	ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА У УСЛОВИМА АУТОМАТИЗАЦИЈЕ	58
6.	ИНФОРМАЦИЈЕ У ПРЕДУЗЕЋИМА	61
7.	ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ПРЕДУЗЕЋА	64
8.	ОРГАНИЗАЦИЈА СРЕДСТАВА ЗА ПРОИЗВОДЊУ	66
9.	ОРГАНИЗАЦИЈА КОРИШЋЕЊА ПРЕДМЕТА РАДА	69
10.	МЕТОДЕ ОРГАНИЗОВАЊА УНУТРАШЊЕГ ТРАНСПОРТА	71
11.	МЕТОДЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ КОЛЕКТИВА	73
12.	ОРГАНИЗАЦИЈА ФУНКЦИЈА У ПРЕДУЗЕЋУ	78
13.	ОРГАНИЗАЦИЈА РАДНИХ МЕСТА У ПРЕДУЗЕЋУ	79
14.	ОРГАНИЗАЦИОНЕ ФУНКЦИЈЕ У ПРЕДУЗЕЋИМА	83
14.1.	Организација набавне функције	86
14.2.	Организација трансборшне функције	88
14.3.	Организација складишне функције	89
14.4.	Организација бродажне функције	89
14.5.	Организација финансијско-рачуноводствене функције	91
14.6.	Организација кадровске функције	93
14.7.	Организација службе обиљних послова	94
14.8.	Функције унапређења организације	95
14.9.	Функције развоја	97
14.10.	Функције планирања	97
14.11.	Функције маркетинга	98
14.12.	Функције анализа пословања	100
14.13.	Функције интегралне контроле	101

III Д Е О

ЧИНИОЦИ ПРОИЗВОДЊЕ

1.	ПОЈАМ И ОБЕЛЕЖЈА ПРОИЗВОДЊЕ	103
2.	РАД КАО ЧИНИЛАЦ ПРОЗЕСА ПРОИЗВОДЊЕ	106
2.1.	Појам рада и радне снаге	106
2.2.	Физички у умни рад	106
2.3.	Абстрактни и конкретни рад	107
2.4.	Производни и непроизводни рад	107
2.5.	Индивидуални и друштвени рад	107
2.6.	Живи и минути рад	107
2.7.	Директан и индиректан рад	107
2.8.	Користан и некористан рад	107
2.9.	Квалификациона структура радника	107
2.10.	Трошење радне снаге у процесу производње	108
3.	ОСНОВНА СРЕДСТВА	109
3.1.	Појам и обележја основних средстава	109
3.2.	Врсте основних средстава	109
3.3.	Основна средства у употреби	109
3.4.	Основна средства у припреми	111
3.5.	Основна средства изван употребе	111
3.6.	Основна средства у вредносном облику	111
3.7.	Извори финансирања основних средстава	111
3.8.	Техничка обремењеност рада	112
3.9.	Избор средстава за рад	113
4.	КАПАЦИТЕТИ ОСНОВНИХ СРЕДСТАВА	114

5. ВРЕДНОСТИ ОСНОВНИХ СРЕДСТАВА	116
6. РЕВАЛОРИЗАЦИЈА ОСНОВНИХ СРЕДСТАВА	117
7. ТРОШЕЊЕ ОСНОВНИХ СРЕДСТАВА.....	118
8. МЕТОДЕ ОБРАЧУНА ТРОШЕЊА ОСНОВНИХ СРЕДСТАВА	120
8.1. Политика и елементи за обрачун амортизације	120
8.2. Методе обрачуна амортизације	121
8.3. Временски дегресиван метод обрачуна амортизације	123
8.4. Временски прогресиван метод обрачуна амортизације	123
8.5. Функционални метод обрачуна амортизације	124
9. ЗАКОНСКО РЕГУЛИСАЊЕ ОБРАЧУНА И КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА АМОРТИЗАЦИЈЕ	125
10. МЕТОДЕ ЕКОНОМИСАЊА ОСНОВНИМ СРЕДСТВИМА	125
11. ОБРТНА СРЕДСТВА	126
11.1. Појам и карактеристике обртних средстава	126
11.2. Показатељи обртних средстава	128
11.3. Израчунавање поштебних обртних средстава	129
11.4. Израчунавање величине залиха	130
11.5. Могућносни снижења трошкава предмета рада	134
12. ФОНДОВИ У ПРЕДУЗЕЋИМА	136
13. ЛИКВИДНОСТ ПРЕДУЗЕЋА	137
14. УТВРЂИВАЊЕ УНУТРАШЊИХ РЕЗЕРВИ У ОБРТНИМ СРЕДСТВИМА	138
15. ПРИНЦИПИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕДУЗЕЋА У ФУНКЦИЈИ КВАЛИТЕТА ЊЕГОВЕ ЕКОНОМИЈЕ	142
15.1. Фактори ликвидности	146
15.2. Утврђивање ликвидности	147
16. ИНВЕСТИЦИЈЕ	148
16.1. Појам инвестиције	148
16.2. Врсте инвестиција	149
16.3. Финансирање инвестиција	149
17. ИНВЕСТИЦИЈЕ И ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	153
18. ПОЛИТИКА ДОНОШЕЊА ИНВЕСТИЦИОНИХ ОДЛУКА	156
19. МОГУЋНОСТ ПОВЕЋАЊА СТЕПЕНА КОРИШЋЕЊА ПРОИЗВОДНИХ КАПАЦИТЕТА	162
20. ЕФИКАСНОСТ ИНВЕСТИЦИЈА	167
21. ИЗВОРИ ПОСЛОВНИХ СРЕДСТАВА ПРЕДУЗЕЋА	168
22. ВАНПОСЛОВНА СРЕДСТВА И ИЗВОРИ	171
IV ДЕО	
1. ПОЈАМ ТРОШКОВА	173
2. УТРОШЦИ У ПРОИЗВОДЊИ	174
2.1. Урошци радне снаге	174
2.2. Урошци средстава за производњу	174
2.3. Урошци материјала	174
2.4. Урошци средстава за рад	175
3. ВРСТЕ ТРОШКОВА	176
3.1. Трошкови рада	176
3.2. Трошкови предмета рада	177
3.3. Трошкови средстава за рад	178
3.4. Трошкови шуђих услуга	178

4. ТРОШКОВИ СА СТАНОВИШТА МОГУЋНОСТИ ЕВИДЕНТИРАЊА	179
4.1. Директни трошкови	179
4.2. Индиректни трошкови	179
4.3. Трошкови према месецу наслагања	180
4.4. Трошкови према носиоцима	181
4.5. Трошкови према мешодама њиховог обрачуна	182
4.6. Трошкови према сложености	183
4.7. Трошкови према начину утвђивања	183
5. ПОНАШАЊЕ ТРОШКОВА У ОДНОСУ НА РАСТ ПРОИЗВОДЊЕ И ПРОМЕТА	184
5.1. Фиксни трошкови	184
5.2. Релативно фиксни трошкови	185
5.3. Пропорционални трошкови	187
5.4. Дегресивни трошкови	188
5.5. Прогресивни трошкови	190
6. ДИНАМИКА УКУПНИХ ТРОШКОВА	192
7. ЗОНЕ ДИНАМИКЕ ТРОШКОВА	192
8. ГРАНИЧНИ ТРОШКОВИ	194
9. ДИНАМИКА ТРОШКОВА И ПРИХОДИ ПРЕДУЗЕЋА	194
10. МЕТОДЕ ОБРАЧУНА ТРОШКОВА	196
10.1. Места и носиоци трошкова	196
10.2. Калкулације	197

ВДЕО

ПРИНЦИПИ ПОСЛОВАЊА ПРЕДУЗЕЋА	
1. КРИТЕРИЈИ УСПЕШНОСТИ ПОСЛОВАЊА ПРЕДУЗЕЋА	208
2. ПРОДУКТИВНОСТ РАДА	208
2.1. Мерење производивности рада	209
2.2. Вредносно мерење производивности	210
2.3. Радна мешода мерења производивности	211
3. ОСНОВНИ ФАКТОРИ ПРОДУКТИВНОСТИ РАДА	211
3.1. Људски фактори као чинилац производивности рада	211
3.2. Техничко-технолошки фактори производивности рада	213
3.3. Организациони фактори производивности рада	215
3.4. Друштвени фактори производивности рада	216
3.5. Природни фактори производивности рада	216
4. ФАКТОРИ КОЈИ УТИЧУ НА СМАЊЕЊЕ ПРОДУКТИВНОСТИ РАДА	216
5. МОТИВАЦИЈА ЗА РАД И ПРОДУКТИВНОСТ РАДА	218
6. ПРИНЦИП ЕКОНОМИЧНОСТИ	221
6.1. Појам и значај економичности	221
6.2. Мерење економичности	221
7. ФАКТОРИ ЕКОНОМИЧНОСТИ	222
8. АНАЛИЗЕ ЕКОНОМИЧНОСТИ	224
8.1. Економија у коришћењу предмета рада	228
8.2. Економија у припреми производње	230
8.3. Економија трансформним средствима	234
9. ПРИНЦИПИ РЕНТАБИЛНОСТИ	239
9.1. Појам и значај рентабилности	239
9.2. Мерење рентабилности	239

9.3. Могућности повећања рентабилности	239
10. АНАЛИЗЕ РЕНТАБИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА	241
11. ИНФОРМИСАЊЕ РАДНИКА О РЕЗУЛТАТИМА ПОСЛОВАЊА	247
VI Д Е О	
ПОСЛОВНА ПОЛИТИКА ПРЕДУЗЕЋА	
1. ПРИНЦИПИ ПОСЛОВНЕ ПОЛИТИКЕ	249
2. ФОРМИРАЊЕ ПОСЛОВНЕ ПОЛИТИКЕ	251
3. ФУНКЦИЈЕ ИНФОРМАЦИЈА У ПОСЛОВНОЈ ПОЛИТИЦИ	253
3.1. Информације о предвиђеној бродади	257
3.2. Информације о квалишету производа	257
3.3. Спање конкуренције	258
3.4. Промена баштреба баштрошача	258
4. ПОЛИТИКА УТВРЂИВАЊА ЦИЉЕВА ПРОИЗВОДЊЕ	259
5. ПОЛИТИКА ПЛАНИРАЊА ПРОИЗВОДЊЕ	266
6. ПОСЛОВНА ПОЛИТИКА И ПЛАНИРАЊЕ	272
7. ПОЛИТИКА И МЕТОДИ ОБЕЗБЕЂЕЊА СРЕДСТАВА	274
8. ПОЛИТИКА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА	275
9. ФИНАНСИЈСКА ПОЛИТИКА ПРЕДУЗЕЋА	276
10. ПОСЛОВНО-ТЕХНИЧКА САРАДЊА И КОРИШЋЕЊЕ КАПАЦИТЕТА	277
11. МОДЕРНИЗАЦИЈА И ТЕХНИЧКА ПОМОЋ ИЗМЕЂУ ПРЕДУЗЕЋА	282
12. ПОСЛОВНА ПОЛИТИКА И МОГУЋНОСТИ СКРАЋИВАЊА РАДНОГ ВРЕМЕНА	286
13. ПОСЛОВНА ПОЛИТИКА У ОБЛАСТИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПРОИЗВОДЊЕ И ПРОМЕТА	292
14. ПОСЛОВНА ПОЛИТИКА И ПЛАНИРАЊЕ	296
14.1. Пословна политика у набавном пословању	299
14.2. Планирање и политика бродаде	303
15. ПОЛИТИКА ЕКОНОМСКЕ ПРОПАГАНДЕ	308
16. МОГУЋНОСТИ УНАПРЕЂЕЊА ПОСЛОВНЕ ЕКОНОМИЈЕ	309
17. МОНОПОЛСКА ПРЕДУЗЕЋА И ЊИХОВО ПОНАШАЊЕ	313
18. ПОСЛОВНА ПОЛИТИКА У ОБЛАСТИ СИВЕ ЕКОНОМИЈЕ	314
VII Д Е О	
СТИЦАЊЕ И РАСПОРЕЂИВАЊЕ ОСТВАРЕНИХ РЕЗУЛТАТА ПРЕДУЗЕЋА	
1. ЕКОНОМСКЕ ЗАКОНИТОСТИ РЕПРОДУКЦИЈЕ	319
1.1. Друштвени производ и национални доходак	323
1.2. Изражавање производње и услуга	325
1.3. Мерење	327
1.4. Рад као чиниоц процеса репродукције	331
1.5. Услови рада	334
2. СИСТЕМИ НАГРАЂИВАЊА РАДНИКА	336
2.1. Нормирање послова	337
2.2. Премије	341
3. МЕТОДЕ МЕРЕЊА РАДА	344
3.1. Аналитичка процена послова	347
4. УКУПАН ПРИХОД ПРЕДУЗЕЋА	350
5. РАСХОДИ ПРЕДУЗЕЋА	353
6. РАСПОДЕЛА ОСТВАРЕНИХ РЕЗУЛТАТА	358

7. КОЛЕКТИВАН УГОВОР О ОБАВЕЗАМА И ПРАВИМА РАДНИКА И ПОСЛОДАВАЦА О РАСПОРЕЂИВАЊУ ДОБИТИ	361
7.1. Оштави колективан уговор	362
7.2. Посебни колективни уговори	362
7.3. Појединачни колективни уговори	363
7.4. Цена рада	363
7.5. Зараде радника	363
ЛИТЕРАТУРА	